

SZÉKELY UJSÁG

egyesülve a
SZÉKELYHIRLAP-pal

(GAZETA SĂCUIASCĂ)
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

fuzionat cu
ZIARUL SĂCUESC

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
KOVÁCS-HIRLAPIRODA, Str. Voevodul Mihailu
1. szám.

Redactor responsabil și editor — Felelős szerkesztő, kiadó
Kovács J. István

Redacția și administrația:
BIROU DE ZIARĂ KOVÁCS
Ștrada Voevodul Mihailu 1.

† Vorbuchner Adolf

róm. kat. püspök

Transzilvánia katolikus társadalmát pötolhatatlanul súlyos veszteség érte: 48 éves korában Bécsben váratlanul elhunyt Vorbuchner Adolf, római katolikus megyéspüspök.

A szomorú hír szombaton déln, lapunk zárta után érkezett meg. A vasárnapi lapok már közölték is, hogy Vorbuchner püspök, aki súlyos szívburkolatgyulladás azelőtt egy héttel utazott gyógykezelésre Bécsbe, szombaton reggel a halotti szentségek felvétele után visszaadta lelkét Teremtőjének.

Vorbuchner püspök már hosszabb ideje betegeskedett. A múlt év őszén bérnaköruton volt városunkban, illetve a kézdiorbai kerületben s ez alkalommal súlyosan meghült. Ettől fogva állandóan betegeskedett. Állapota nem volt súlyos, de a hűlésből semmiképpen sem tudott kilábolni. Betegsége körülbelül két hónappal ezelőtt fordult súlyosabbra. Ekkor a Cluji egyetemi klinikán Hatieganu Gyula és Goia professzorok vizsgálták meg. Megállapították, hogy kezdődő szívburkolatgyulladás jelei mutatkoznak s három hétig kezelték a klinikán.

Látszólag javult állapota s lábadozva utazott Bucurestibe az augusztus 13-iki eskütételre. Visszatérve, bécsi tanárok vizsgálták meg. A legutóbbi orvosi vizsgálatok során az a vélemény alakult ki, hogy Bécsbe kellene szállítani s a híres Löwenbruck szanatóriumban végezni a további kezelést. A súlyos beteg püspököt a Rapid egy külön fülkéjében szállították fel Bécsbe, ahonnan most azután halálhíre érkezett.

Vorbuchner Adolf váratlan halálával pötolhatatlan veszteség érte a katolikus egyházat. Az alatt az aránylag rövid idő alatt, amíg előbb mint püspökhelyettes, majd mint püspök állt az egyházmegye élén, hivei nemcsak becsülni, de szeretni is megtanulták, mert nemcsak kiváló egyházférő, hanem egyúttal kiváló ember is volt.

Mint braşovi káplán

Vorbuchner Adolf dr fiatalon, 48 éves korában halt meg. 1890-ben született Aradon osztrák apa és magyar Boeskey Mária házasságából. Apja őrnagyi rangban, katonaeorvos volt. Tanulmányait az Alba-Julia-i papnevelőben végezte s 1914-ben történt pappászénlése után Braşovban lett káplán.

Majláth püspök mellett...

Braşovból titkári minőségben Sibiu-ba a vikáriatushoz került, majd a háboru kitörésekor bevonult. mint tábori pap s a galíciai harctéren működött. A békekötés után Braşovba tért vissza s a francia nyelv tanára lett

az egyik felekezeti intézetben. A nagylehetségű fiatal papot 1926-évbén Sibiu-ba főesperessé s apátplébánossá nevezték ki.

Itt dolgozott Majláth püspök megbetegedéseig s 1936-ban a pápa linnini címzetes püspökké nevezte ki megbízta segédpüspöki minőségben az alba-juliai egyházmegye vezetésével. Nehány hónappal ezelőtt megyés püspökké nevezték ki, midőn a Szentatya Majláth Gusztáv Károly püspököt érseki rangra emelte. Ez év máj. 28-án iktatták be hivatalába s augusztus elején tette le az esküt Öfelsége kezébe.

Megnémult egy tábornok, aki szidalmazta Petrache Luput

— szept 15

A Rador távirati iroda szenzációt keltő jelentésben számolt be egy nagyon különös és megmagyarázhatatlan esetről, amely Petrache Luputal, az „istentilító pásztor”-ral kapcsolatban történt. A jelentés szerint Eugen Peti volt semmitőszéki tanácselnök feleségével és Halunda professzorral együtt Sinaiban lévén, meg akarták látogatni az ugyancsak ott tartózkodó Petrache Luput, Utközben Negri tábornokkal találkoztak, akivel közölték szándékukat.

A tábornok le akarta beszélni őket a pásztor meglátogatásáról és lekicsinylő gúnyos kijelentéseket tett a pásztor személyére. Petiék ennek ellenére folytatták utjukat és

meglátogatták a pásztor — aki megáldotta őket. Visszatérőben újból találkoztak Negri tábornokkal, aki megismételte előbbi kijelentéseit és gúnyolódva azt mondotta, hogy

„az egész Petrache-ügy egy blöff”...

Alighogy a tábornok ezeket a szavakat kieltette, beszédje elakadt és torkán csak artikulálatlan hangok jöttek ki.

A tábornok ekkor megijedt és azonnal orvoshoz fordult, de az orvosok nem tehetek egyebet, minthogy megállapították, hogy a beszélszervek teljesen megbénultak. A tábornok ma sem tud beszélni.

A különös eset érthető feltűnést keltett országszerte.

Ostromállapotot hirdettek ki a szudéta-német terület több pontján

A világ közvéleménye tegnap is Hitler nürnbergi beszédének hatása alatt állott.

Európa fővárosaiban minisztertanácsokon, a vezetőpolitikusok értekezletein latolgatták Hitler szavainak jelentőségét, a világ-lapok pedig közönségük felhígásának megfelelően igyekeztek kifejezést adni a közhangulatnak. Szinte egyhangúlag azt állapítják meg, hogy Hitler beszéde példátlanul éles kitételei és harciasága ellenére is pillanatnyi enyhülést hozott, mert attól lehetett tartani, hogy Nürnbergben vagy nyílt háborus fenyegetés hangzik el, vagy pedig olyan követelés, amely merev elutasítás és esetleg azonnali szakítást vonhat maga után. Hitler azonban nem vetette fel a legkényesebb kérdést, a népszavazást, bár az a meghatározása, hogy „önrendelkezési jogot kíván a szudéta-németeknek,” csak árnyalatokban tér el a még fenyegetőbben hangzó szó, a „népszavazás” értelmétől.

A megnyugvás azonban igazán csak pillanatnyi volt, mert megerősítik azokat a prágai híreket, amelyek szírint a szudéta-német területeken hétfőről keddre virradó éjszaka hatalmas arányu tüntetések, véres zavargások és megismétlődő cseh-német összeütközések voltak. Az átmeneti derűlátást a véres összeütközések megdöbentő krónikája borulatlansá változtatta át, annál is inkább, mert azoknak, akik Hitler beszédét végighallgatták, még fülükbe cseng

Hitler beszédének ez a néhány mondata: „Nem vagyok hajlandó eltérni, hogy Európa szívében második Palesztina legyen. Az arabok gyengék és védtelenek, de nem azok a szudéta-németek. Nem lennék német, ha ezt felelősségem teljes tudatában ki nem jelenteném.” Már pedig, ha a csehszlovákiai „harcéri helyzet” jelentéseit olvassuk, Hitler utalása nélkül is Palesztinára kell gondolunk. A szudéta-német területeken konstátálható aggasztó jelenségek egyszerre elfújták azokat a reményeket, amelyek a válság eltolódását s a cseh kormány és a szudéta-németek újra megkezdett tárgyalásainak esettéges szerencsés fordulatát helyezték kilátásba. Talán abban bizakodhatunk még, hogy a felkorbácsolt szenvedélyek egyikét nap alatt lecsendesülnek, felülkerekedik a józan megfontoltság s az idő múlásával együtt alkalom lesz olyan javaslatok felvetésére, amelyek a feszültség csúcspontján kibontakozást ígérnek.

¶ Egyelőre nem kötelező az ország-ör-ruha. Megírjuk, hogy a közoktatásügyi miniszterium rendeletére a középiskolákban bevezetik az országör-egyenruha kötelező viselését. A miniszterium most hozzájárult ahhoz, hogy a jelenlegi egyenruhákat a középiskolások még elviselhessék és így egyelőre megtakaríthassák az új ruha vásárlásának kiadásait.

Chamberlain angol miniszterelnök Hitlerrel tárgyal

A csehszlovák helyzet kormolyságára mutat az a hír, hogy Chamberlain, Anglia miniszterelnöke táviratilag jelentette be Hitler kancellárnak, hogy tárgyalni akar vele. Hitler szívélyes válaszára az angol miniszterelnök csütörtök reggel 8 órakor repülőgépen Berlinbe utazott.

A szudeta-német területen egyébként tovább tartanak a zavargások. A prágai kormány katonaságot küldött a szudeta-területre, ahol napirenden vannak az össze-tűzések. Félő, hogy ez robbantja ki a háborút. Valószínűleg ennek a megakadályozására ment Chamberlain Berlinbe.

Vidékünk termés-eredményei

Az idei szeszélyes időjárás igen sok helyen befolyásolta a termés mennyiségét. Általában a minőség kifogás alá nem esik, azonban a mennyiség egyes terményeknél az átlagon alul maradt. Az őszi buza rekord termést adott. Az 1205 számú „Bánkúti” 18—20 mázsát, a többi fajták 10—15 mázsát eredményeztek. A rozsok is elég jó termése volt, azonban az ára oly alacsony, hogy nem érdemes termelni. Kereslet nincs, a fogyasztása minimális lett, mert ma a buza kenyér a legfőbb fogyasztási cikk. Árpából az átlagos eredmény holdanként 7 mázsa, zabból még ennél is kevesebb. A kapás növények a sok száraz idő miatt igen gyengék, a burgonya még felét sem fogja megadni a múlt évi termésnek. A kukorica még bírta a szárazságot, azonban ennek a termésnek nem sok jelentősége van, mert keveset termelnek. A rétek fűtermése néhol az átlagon alul maradt, vannak helyek, hol sarjút kaszálni nem lehetett. A kukorica elég jól áll. A gyümölcstermés ugyiszólva semmi. A virágzaskor a hideg időjárás nagy károkat

okozott, a későbbi szárazság következtében nagy része lehullott, a meglevő fejletlen és színtelen. Legtöbb termelőnél még a házi fogyasztásra sem termelt elég. Piacra nem fog kerülni a szilván kívül egyéb gyümölcs.

A gazdák a terményeikkel elégedetlenek, különösen a buza, lencse és a rozs ára alacsony. Sehogy sem tudnak megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy mázsánként a négyszázlejes búzának a lisztje miért 8 lej kilónként. A búzára vonatkozó rendeletet a falusi lakosság félreértette, amennyiben úgy értelmezték, hogy 400 lej a legmagasabb ára a búzának, pedig a 400 lej a legkisebb ár, amelynél alacsonyabb áron vásárolni nem lehet.

Legnagyobb baj van a fával. Nagyobb eladó mennyiség itt a fa hazájában nincs. A közönség a 750 lejes maximális árat nem tudja megfizetni, a téli jó meleg szoba sok háztartásnál hiányozni fog.

Sok baj, sok nyomorúság! Ez a hangulat általános úgy az eladónál, mint a vevőnél.

Alkohol gőze, mely emberi életet éget el.

A Csiki Lapokban olvastam az alábbi szomorú beszámolót:

„Szűcs A. András 24 éves gazdát Kristófi György csürebén halva találták. Legényársai, akikkel együtt mulatott, részegen tették be a csűrbe, hogy kiadja a mamarát s reggelre megölte a pálinka. Ennél szomorúbb híreket alig lehet hallani. Egy 24 éves fiatal életet a pálinka gyilkoljon meg. Az alkohol mérge pusztítson el egy erejének teljességében levő legényt.”

Fenti lapársunk megdöbbentő riportjához nem kell bővebb magyarázat. Sokszor látunk a mi kis székely városunk utcáin is figyelemre méltó képeket.

1 Olt megy például előttünk egy hosszú bajszú, megrokkant férfi, akiről a ruha rongyokban foszladozik. Bizonytalan lépésekkel méri a járdát s részegségében szemtelenül megállítja a járókelőket 1—1 lejnyi pénzadományért. Ha kenyérre, éhségének lecsillapítására kellene a pénz, zugolódás nélkül adná oda az ember az 1—2 lejt, azonban még maga előtt látja az alkohol tipikus rabját betérni az egyik kocsmába, hogy az összekoldult pénzt beváltsa a lelket és testet romboló pálinkára. Pedig ennek az embernek rombolmas jövő ígérkezett hivatala révén. Ha az alkohol gőze néha elpárolog belőle, érte mes, képzett ember benyomását kelti a vele beszédbe eredő szemlélőben. Helyes, szép írással is megcáfolja, hogy közönséges lelek volna s amit a modorán kivételül lehet találni, azt napyrészt az alkohol okozta, az csinált züllött alakot az egykori pénzügyőről.

2 A múlt szombaton szintén szomorú kép vetődött előnkbe. Egy jól öltözött fiatalembert kísért a rendőr.

A fiatalember kezében, akin különben látszott az alkohol gőze, egy ledugaszolt boros üveg volt látható. Heves magyarázkodással mentegette magát és nem érdekeltünk, hogy miként tudott tisztára mosatni annak a vádjára alól, hogy a palackos, tiom bornak nem fizette meg az árát. Bizonyára, amikor kijózanodott, szégyenkezve gondolt fiatalkori botlására, melyet a szesznek köszönhetett.

3 Vasárnap reggel van. A város még csendes, annak ellenére, hogy a kálvinista torony órája már elkongatja a nyolc órát.

Egyik utcából egy fiatal iparossegéd vágott át a főtéren. Látszott rajta, hogy egész éjszakát valahol átdorbézolta és most lélekzibbasztó állapotban került haza, pillanatra talán megundorodva saját magától is.

Egy, a néplelek buzgó kutatója figyelemztet a vasárnapreggeli alkohol jelenségre.

— Nézd meg azt az embert! Egy héten át dolgozott azért, hogy egy éjszakai dorbézolásért odadobja minden pénzét az alkoholnak.

Ime, három színes kép, melyet oda sorakoztatunk Szűcs A. András esetéhez. De ezer és ezer képet vetít az Élet, az emberi sorsok nagy rendezője. Pedig olyan sok tanító, intő szó hangzik el arról a veszedelemtől, amelyet a mértéktelen szesz-fogyasztás okoz népünk között. Es ennek ellenére naponként szedi áldozatait az alkoholnak testet, lelket pusztító ördöge. Egy ilyen okos nép, mint a székely, hogy nem érti meg a szeszszel való mértéktelenségnek romboló következményeit. Hiszen a statisztika adatai olyan szörnyű valóságot tárnak elő abból a nyomorúságból, amit a kormacsok okoz. Feldult családi életek, anyagi erkölcsi összeomlások, börtönök, földi züllött egzisztenciák hirdetik az alkohollal való visszaélés eredményeit. — És mégis semmi okos beszéd nem képes feltartóztatni a bajt. Isznak az emberek, mintha fizetnék. Evenként sulyos mulatók folynak el a székely torkokon. Vagyonokat nyel el a részeges könnyelműség. A Szűcs A. András és társai szomorú vége legyen figyelmeztetés népünk számára, hogy soha meg ne feledkezzék szórakozásukban sem a mértéktelenségről. Ez az, ami az embert, emberré teszi.

Vallomás

A Zseni.

Ma találkoztam a Zsenivel.

Nagy belüvel írom ezt a szót, amely már nem jelző, hanem Hit. Nem egy tehetség meghatározása, hanem sokkal több annál: valami abból a varázssos hódolatból, ami a régi népeknél a félisteneknek járt ki.

Tisztázom a fogalmat: Zsenialitás valami felsőbb szellem, aki beköltözött az emberbe, abba, akiről azt mondjuk: Zseni. Milyen egyszerű egyenlet. A hideg gondolatú valakik, akiknek nincs szívből irányított gondolatuk — félőrültnék mondják. Igen, félőrült. Talán éppen illik rá ez a szó, mert ott él, abban a környezetben és világban, amelyet nem Neki teremtettek. Egy tragikus parancs áldozata, aki magában hordja a végzetét, a Szépet.

Ne legyünk homályosak, hiszen az ma nem divat. Általános megállapítás, hogy ami Szép, az tragikus. Magában hordja az elbukás, a végzet magját s csirája halálos virágot hajt. Giccses dalszövegeket idézzünk?...

Ma találkoztam a Zsenivel.

Ott zengelt a hangszeren, ott csaltogott az éneklő ajkakon. Megismertem: ő az, akiről nem merem eddig elmondani, hogy az. A megismerés pillanata elérkezett s a szóba szökkenő gondolat csodás melódiája felvillanította a megismerés fényét. Most minden más percért jelentem a szánom bánomat, a mea culpát.

Istenem, távo'ság kell a megismeréshez.

Bocsánatot kérek, hogy megemlitem. Az olvasó nagy és hatalmas, megítél ismert és ismeretlen, mákszemnyit és nagyot, zsenit és normalist. Bocsánat, hogy felismerem s a napi bosszantások közé merem írni Ot. Bocsánat a verssorért: „Igaza volt, kacagd ki az álmod, de én csak siratom tovább...”

Olvasóm, siratlál meg már álmod? Zokogtál rideg, szürke hajnalon egy álom után, amely lázidon erősnek s mégis elnyomottnak jelentkezett...?

Ma megszólalt a hangszer.

Találkoztam a Zsenivel, aki Melos szárnyait felcsatolta a versre: „... nem bírom már harcom vitézül, megtelek Isten-szerelemmel...”

Kár, hogy a nevét én nem írhatom le.

„S lehullunk az őszi avaron...”

Az ősi, nagy templom órája sokat ütött.

Aztán keveset ütött. Mert telt az idő.

Kis szoba volt, beszéd, egy nagy szerep, irodalmi vállalkozás: egy íróművész betűbe merevített gondolatainak élő, zokogó, kacagó szobán való visszaadásáról folyt a beszéd a színésszel. Aztán elindultam haza, egyedül. Talán oly messzire, mint valahol althón a temető, ahol száz kereszt áll egymás mellett.

S a téren sok kirakat van. Kabátok, ruhák, bundák, csillogó, ragyogó asszonyok dolgai. Közülük szerényen, sokat mesélően egy másik kirakat: könyvek.

Az öreg harangon kondult az óra kalapácsa. Idő. Telt, elmúlt, egy darabja volt az életnek. Miért ütött? Mert közeledik a sok kereszt... Talán távol van, talán közel. Hozzám mostanában nagyon közel volt. De megy tovább az ember. Sétál, bandukol, lépik szaporán, aztán loholni kezd. Mi tűz?

Megtorpanás a kirakat előtt. Benti nem égnek a lámpák, csak az uccai villany vet egy könyvre halvány, mégis szuró világosság-nyalábót:

„... s lehullunk az őszi avaron...”

A címlapon egy lehuny szemű szobor-arca: Ady.

Alélt tanárom szerint senki sem volt.

„... s lehullunk az őszi avaron...”

Ki irt ennél remekebb sőt a saját tavaszában sétáló, mégis ős felé haladó ember számára?

Bocsánat tanár ur. Mégis mindegy, lehullunk az őszi avaron.

Késő bánat

Gazdagondok a gabonaértékesítés körül

Csodáltnivalóan élehetetlen emberek vagyunk s ez az élehetetlenségünk legjobban éppen ilyenkor összel szembe-tűnő, sőt kiabálóan bosszantó. Ilyenkor, amikor nagynehezen átmentettük a termést a cséplésen is, amikor már arról lenne szó, hogy: na most, lássuk az eredményeket, — ilyenkor látjuk a legtöbb szomorú arcot, ilyenkor halljuk a legtöbb panaszt és ilyenkor ébredünk fel újból egy év hanyag és hagyati el-ernyedtségének puhaságából.

— Ej, ha most egy értékesítő szövetkezetünk lenne...

— Jaj, hogy miért kell elvesztegetni a termést?

— Ugy-e, most milyen jó lenne, ha szövetkezeti úton egy tömegbe adhatnók...

Ilyen s hasonló panaszok áradata ömlik a gazdák ajkáról, de még egyetlen esetben sem láttam, vagy hallottam azt, hogy az értékesítés ügyét télen, tavasszal, vagy nyáron a megvalósulás felé segítették volna.

Őszi panasz maradt ez s már tíz esztendeje úgy jár, mint a fakult falevél. A szezon után leperdül tervezgetésünk gyümölcstelen fájáról s az első hó már úgy eltemeti, hogy többé senki se veszi észre.

A téli napok, hosszú esték, — a mikor annyi alkalom és idő lenne arra, hogy ezeket a már nagyon égető problémákat ne csak megbeszéljük, hanem megvalósulásra is segítsük, — eltelnének, elsikkadnak az elernyed munkában, pár szekér tűzifamentésben, néhány lakodalmi pohárköszöntőben és disznótoros multibusulásban, a tavasz rügypatanásos ideje pedig már újból a legön-zőbb egyéni munkában talál s a nyári termés gondok, vetéselések után minden ősszel szomorú ébredéssel vesszük észre, hogy valami nagyon fontos, valami életbevágó dolgot, az értékesítő szövetke-zés dolgát újból elhanyagoltuk.

S ilyenkor jönnek az új fogadko-zások, ömlik a panasszal együtt a neki-foházkodás. Így lesz, úgy lesz... Most aztán igazán szövetkezetet, közös értékesítést csinálunk, szervezzük a télen.

De a télen újból nem csinálunk semmit, mert addig már úgy is elkelt a gabona s ha már eladni való nincs, akkor minek a szövetkezet?

Talán egy kicsit darabosan, talán nem minden öröktervező és semmitse-tevőnek a szája ize szerint, de így van ez. Hogy pedig ebből kifolyólag meny-nyit veszítünk, évről-évre, arra még röviden visszatérünk.

Földi István.

Dijnyertesek

a Cluj-i gazdasági kiállításon

Megírtuk, hogy az EGE rendezésében nagy sikerű méhészeti és gazdasági kiállítás zajlott le Clujon. A kiállításon megvénkből a következők nyertek aranyérmét: Baritz Barabás Imeni, mézkészítményekért, Baritz Barabásné Imeni, mézestésztaért és méz-berakott gyümölcsért; Erzsébet Árvaház városunkból, kötött kabátokért; Nessenfeld Olga Sít. Gheorghe, tűzőkért.

PESTI LEVEL

Magyarországon is sokat változott a tanítási rendszer
Erről egy körséta nyomán számolunk be az olvasónak

— szept. 12

Már rég nem írtam. Megragadom tehát azt az alkalmat, hogy újra egy iskolaesztendő közbére léptünk. Azt a mozgalmas, színes képet akarom az olvasó elé vetíteni, ami ilyenkor, mint a szép, őszi napsütés, megé-lénkíti a pesti utcát.

Már napok óta tele vannak a villamo-sok iskolaszter-plakátokkal, soha ennyi szo-moru, lógó oru diákot nem lehetett látni az utóbbi időben, mint most és soha annyi boldog papirkereskedőt. Ez nem jelenthet mást:

kezdődik az iskolaév!

Hogyan fest indulás előtt néhány nap-pal ez a mozgalmas front? Egy kis körséta az óvodától a gimnáziumig, talán választ ad a kérdésre.

Az óvodákban, — vagy ahogy mostaná-ban divatosan nevezik:

dedókbán,

szeptember 15-én indul meg az üzem. A hat éven aluli korosztály, — mint ahogy azt az egyik legnagyobb óvoda igazgatónője elmondja — a következő programmal indul az új tanév elé:

„Róka koma“ helyett dobozos játékok

— Sok zene, sok jókedv! Ez a jelmon-datunk. Az idén új játékszereket léptetünk üzembe, amelyek eddig teljesen ismeretlenek voltak. B. hozzuk például a dobozos, tapín-tást és színérzeket fejlesztő új, szórakoztató elmés játékokat. Az ilyen játékoké a jövő. A tavaly oly divatos „Róka koma“ és „Hogy a kakas“ című játékok, azt hiszem, az idén feledésbe mennek.

Mos egy

elemi iskolába

látogattunk el. Éppen folynak a beiratások. A legnagyobb feltűnést egy matrózhús első elemistafelölt keltette, aki előrehaladott korát meghazudtolva üvöltött a tanári-szo-ba előtt a folyosón, „Ez sem fog tanulmányi versenyt nyerni!“ — mondja valaki dühösen.

Harc a zsinórírás körül

Az elemiiskolák frontján egyébként a legnagyobb erőve tombol

a zsinórírás körüli harc.

Két évvel ezelőtt kötelezővé tették ezt az írásmódot és azóta szüntelen folynak a csatározások ekörül. Zsinórírás, vagy nem zsinórírás, — ez a probléma két részre bontotta az elemiiskolák pedagógusait. Jelenleg az a helyzet, hogy a nyáron őrias szerveskedések folytak a zsinórírás meg-rendszabályozására, de ezek nem vezettek semmi eredményre. Az idei szezon is a zsinórírás jegyében zajlik majd le.

40 helyett 50 perces órák a polgárikban

A polgári iskolák

és általában az elemiiskolák magasabb foko-zatba tartozó iskolák nagy meglepetést tartogatnak a diákoknak. Ezentúl egy tan-óra nem negyven, hanem ötven percig fog tartani. Azt hisszük, hogy ez az újítás nem talál éppennépszerűsége az ifjúság köré-ben. Tíz perc meghosszabbítás időnként rengeteg szekundát jelenthet!

A legfőbb pedagógiai újítás egyébként, hogy a kultuszminisztériumból utasítás ér-kezett a földrajz, a néprajz és a természet-rajz tapasztalati úton való oktatásra. Mos-tantól kezdve tehát ezeket a tantárgyakat legnagyobbreszt nem tankönyvekből, hanem személyes benyomások és tapasztalatok révén kell bemagolni. Kötelezővé tették a diákok részére

a kirándulásokat az ország legtávo'abbi pontjaira
hogy az országot a jövőben ne csak térkép-ről ismerjék a diákok.

Redukálták a latin nyelvtant

A gimnáziumok

portáján történt azonban a legfel'ünőbb újítás. A latin nyelv, amely még tavaly oly szilárdul tartotta a hegemoniáját, most vá-raulatul nagyot zuhant. Fontosság szempont-jából a hatodik, hetedik tantárgynak deg-radáltak és a latin órát több, mint a fe-lére redukálták.

Az újítás — mint hírlík — nem a ró-mai irodalom rovására megy, hanem a nyelvtan fokozott tulhajtásától fogják meg-kímélni a diákokat. A gerundiumos, gerun-divumos, accusativus, cum infinitivo-s mon-datszerkezetek elhanyagolása nem sok diák szívet fog megfájdítani.

Még egy fontos pedagógiai újítás: a gazdasági és ipariskolákat középiskolákká minősítették. Az idei szezontól kezdve tehát ezek az iskolák előléptek: nem középfoku, hanem valóságos középiskolák lettek.

H I R E K

-1.9.3.8.
Szept
17

„SZÉKELY UJSÁG“
(egyesülve a SZÉKELY-HIRLAP-pal)

társadalmi és közgazdasági hetilap

A „Székely Ujság“-ot

néhai MOLNÁR EMIL

a „Székely Hírlap“-ot

BIRÓ LAJOS alapította.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

félévre — 80 lei. Egy hóra — 14 le
negyedévre 40 lei. Külföldre egy évre 280 le

TÁJÉKOZTATÓ:

Szolgálatos gyógyszerár vasárnap a Bajnok-patika, mely egész napon nyitva. Ugy-szintén e héten keresztül a Bajnok-gyógyszer-tár a szolgálatos, vagyis a déli órákban is nyitva és éjszakánként szolgálatban van.

Vonatok érkezése

Tárgul-Săcuesc-ből indul Braşov felé 5⁵⁸
14³⁰, 19⁵⁰,
Tárgul-Săcuesc-re érkezik Braşov felől
9³¹, 16³⁸, 21³⁹.

— Az első kód. Két napos esőzés után csütörtökre virradólag megjelent az első szeptemberi kód, mint az ősznek elő-futárja.

— Veni Sancte. Csütörtökön, szept. 15-én kezdődött meg városunk középisko-láiban a tanév. A róm. kat. gimnázium nö-vendékei délelőtt 11 órakor Veni Sancte-t hallgattak a plebănia templomában.

— Halálozás. Özv. Rác Józsefné meg-halt városunkban.

— A Jézusfaragó ember perkői előadása. Amint értesülünk, a Nyirő József nagysikerű darabját, a Jézus-faragó ember-t szeptember 24 és 25 én fogják bemutatni a sánzieni műked-velők a Perkőn. Az előkészületek már befejeződtek és a helyet is annyira elkészítették, hogy az teljesen kényelmes lesz a 700 — 800 főnyi közönség be-fogadására. A helyákról és a közeleb-bi tudnivalókról falragaszok fogják tájékoztatni a közönséget.

*) Zongoraoktatást a legújabb módszer szerint, valamint zeneiskolai vizsgák előkészítését kezdőknek és haladóknak jutányosan vállal-Horváth Ágostonné okleveles zongoratanárnő.

— Felkérjük előfizetőinket az esedékes előfizetési díjaik minél előbbi befizetésére.

— Orbai vagy füzalmáról szeretnénk valamit megtudni! Volnának, azt hisszük, olvasóink közt olyan öntudatos kertészkedők, akik ezt a mi speciális orbaiszéki eredetűnek tartott nyári almafajtáról bővebbet tudnak! Jó volna, ha az ismerők minden adatot, ami erre az almafajra vonatkozik, beküldենének a szerkesztőségünkbe. Érdekes volna kideríteni eredetét, nevének kialakulását, a fájának, gyümölcsének s más jellemző tulajdonságának a rövid leírása volna igen hasznos!

— Mária-bucsu. Szép őszi időben a múlt vasárnap zajlott le a somlyói Mária-napi bucsu. Mint rendesen, most is igen sokan jöttek el Máriát dicsérni. A kegytemplom zsúfolásig megtelt hívő sereggel. Az ünnepi szónok P. Lukács Manszvet missziós atya volt. Mint mindig, most is szívből szívhez szólt. Vigasztalt, bátorított, lelkesített. Beszéde végén jelentette, hogy a transzilvan róm. kath. hívők serege ismét pásztor nélkül maradt; dr. Vorbuchner Adolf püspök meghalt. Fájdalmasan felszisszent a Mária napi gyülekezet. Árvaságra jutott Transsylvánia katolikussága. És aztán imádkozott a pap, imádkozott a hívősereg: „Adj Uram örök nyugodalmat a korán elköltözött főpásztornak! Adj Uram új pástort a mi vérünkől, aki velünk érez örömeinkben s aki átérzi fájdalmainkat, megéri panaszainkat. Ó, adj uram pástort — a mi vérünkől valót!”

— Hogyan tartjuk el a mézet? A mézet különös gondossággal kell elraktározni, mert különben minősége könnyen megromlik. A következő fontos szabályokat tartjuk be: A megkísérődött mézet felmelegítéssel tesszük folyékonnyá. Vigyázni kell, hogy ne melegítsük 40 fokon felül, mert értékes anyagai tönkre mennek. A méz nedvszívó képességű és ezért elzártan, száraz helyen kell tartani. Lehetőleg sötét helyen tartjuk, mert a nap és a világosság rontja a méz minőségét. Szagos anyagot ne tartunk a méz közelében. Különösen a sajt és füstös hús szagát veszi át könnyen. Tartjuk a mézet fagymentes helyen, mert hidegben megfagy és nemcsak a méz, hanem az edény is, amiben tartottuk, tönkremegy.

— A paradicsom mesterséges beérleléséről. Mikor őszi végén a korai derek beköszöntenek, vagy hűvös, esős idő áll be, a paradicsom nehezen érlik. Erért leszedve érleljük. Az így beérlelt paradicsom azonban a rendes körülmények között beérettől úgy színen, mint izben hátrányosan különbözik és könnyen romlik. Az élelmes, belga kertészek a paradicsom mesterséges beérlelésénél a következőképpen járnak el. A rossz idők beálltával a gyümölcsöcsel borított paradicsomtöveket tövestől felszedik és hideg ágyba ablak alá beültetik. A paradicsom szárait itten száraz falevélre tege vizszintesen széttereszik. Ily módon paradicsomjaik tökéletesen beérnek, anélkül, hogy izükben a természetesen beérettől lényegesen különböznenek.

Marocco-játék

kapható a Kovács-hírlapirodában

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy

szücs-műhelyemet

áthelyeztem

a Str. Grigorescu 24 szám alá, a fiu polgári iskola mellé.

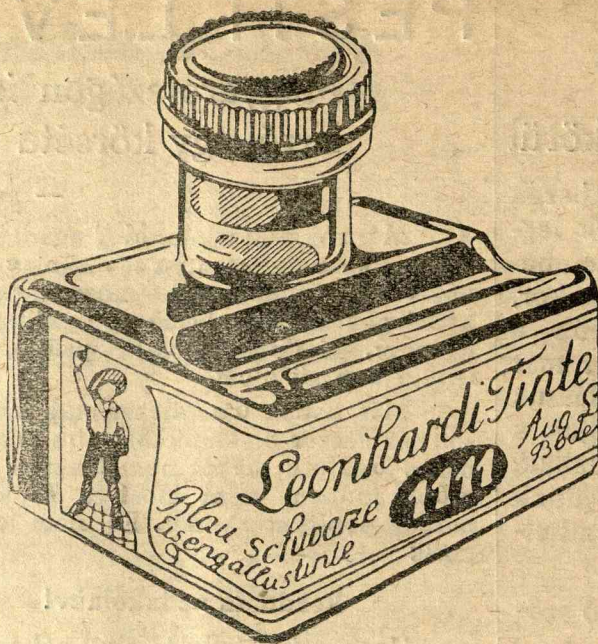
Elvállalok minden szücsszakmába vágó munkát a legkényesebb ízléseknek megfelelően.

Szörme-ujdonságaim megérkeztek!

Szürkében, barnában és feketében nagy választék!

Kérem a n. é. közönség további szíves pártfogását.

MÁGORI MÓZES, szücs

1939. típusú Rádió!!

Megérkeztek a világhírű

«PHILIPS»

hálózati és telepes gépek

a **DÁVID** electrica szaküzletbe

Târgul-Săcuiesc, ahol javítások is szakszerűen eszközölhetők. — Minden rádióhoz egy éves garancia! —

Régi típusuak becserélhetők,

Szíves figyelmébe:

A rádió bizalom-üzlet, tehát vásároljon ismerőstől!

A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy

szücs-műhelyemet

megnyitottam saját lakásunkon, Gen Besara-bescu 11 sz. alatt, ahol minden e szakmába vágó munkát kifogástalanul elvállalok.

Dus választék különböző szörmekben:

Szíves pártfogást kér

SZÜCS KÁLMÁN

Apróhirdetések

E hirdetések hivatalos árszabály szerint, tíz sorig szavanként számíttatnak. Minden hirdetés előre fizetendő

Dr. Herepei ügyvéd irodája azonnal való belépésre férfi- vagy női alkalmazottat keres

10 vekás kaszáló a Fekete-ügy mellett eladó

Cim a kiadóban

Tanulót felvesz a „MINERVA”-nyomda

ELADO néhai özv. Nagy Jánosné-fele lakoház mellékhelyiséggel Regele Carol utca No 1 sz. alatt. Érdeklődni lehet az örökösöknél.

Felvágása egy öl fának 40 lei Pártfogást kér — D E Z S I

„Európa” menetjegy-iroda Sft Gheorghe vállaltja az utazások lebonyolítását, Ott megváltható a jegy bármely vasuti állomásra! Városunkban felvilágosításokat ad: KOVÁCS-hírlapiroda

Eladó

a helybeli vasut-állomás közelében rakodónak vagy házhelynek alkalmas szántó. Értekezni lehet BOTHÁR vezérigazgatónál.

Kisebb szántók a Kókut lábánál HAZ-HELYEK az állomás közelében eladók. Érdeklődni özv. Nagy Istvánné szeszgyárosnál lehet.

Keresek megvételre jokban lévő varrogépet Ajánlatokat: Tg-Săcuiesc Str. Regele Ferdinand No 23

Mindenféle iskolaszükséglet beszerezhető a Kovács-hírlapirodában

Tipografia MINERVA Târgul-Săcuiesc 1938

Tanszerek

olcsó beszerzése a Kovács-hírlapiroda könyv és papíruzetében

Vegye meg a

Hasznos

könyvtár

MEGJELENT FÜZETEIT

Az

Ágisz Szövetkezet közművelődési szakosztályának kiadása

Egy füzet ára 5 Lej

Eddig megjelent füzetek:

1. Bodor Kálmán: A három holdas gazdának is meg kell énie.
2. Dr. Kacsó László és dr. Jancsó la: A szoptató anya és gyermeke.
3. Halász Gyula: Petőfi Sándor élete
4. Blénessy-Kacsó: A méh a kisgazda ingyen napszámosa.
5. Dr. Parádi Ferenc: A balesetek megelőzése és az élet megmentése.
6. Mikes Kelemen élete és néhány válogatott levele, Tamási Áron Mikesről szóló bevezető tanulmányával.
7. Lőrinc-Kakassy: A tyúk nem hibás
8. Dr. Bakk Elek: Rajta is mulik hogy beteg ne légy! (Hogyan védekezik szervezetünk a betegségek ellen).
9. Biró Sándor: A bujdosó fejedelem
10. Halász Sándor: Amíg a buzabó pénz lesz.
11. Herskovits János: Ismerd meg a fertőző betegségeket, hogy védkezhess tudj ellenük.
12. Finta Gerő: Berzsenyi Danie\ élete költészete szemelvényekkel.
13. Sziládi Zoltán: Hazánk emlí álati. (Vezényi Elemér rajzaival.)
14. Dr. Jancsó Béla: Az emberiség ótvödi [I. Harc az ember legapróbb, de egyszemélyesebb ellenségei ellen].
15. Gál Vilmos: A csillagok világa.
16. Kleisl Gyula: Gyümölcsfáink rovar ellenségei.
17. Dr. Bodis Gáspár: A váltóláz vagy hideglelés (Malaria) 6 lej.
18. Petelei István: A csikos szöttek (Szentimrei Jenő bevezetőjével a nagy ró életéről) Ára 6 lej.

Megjelent

a Hasznos Könyvtár újabb füzeté:

Dr. Schmidt Béla: A vérba

I-ső rész 6 lej.

II. rész 6 lej.

Kapható:

a Kovács-hírlapirodában

valamint az újságelárusítóknál Fekete bódében, Kozma Sándor és Bokor Mihály uraknál

Öngyújtó kovával

államilag védjegyezve — kapható a Kovács-hírlapirodában